

ПВНЗ УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра управління та адміністрування

ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ
СИЛЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітньо-професійна програма спеціальності

Галузь знань **24 «Сфера обслуговування»**
Спеціальність

241 «Готельно-ресторанна справа».

Освітній рівень перший **бакалаврський**

Освітня програма **«Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу».**

Вид дисципліни **вибіркова.**
Мова викладання,
навчання та оцінювання **українська.**

Івано-Франківськ
ПВНЗ Університет Короля Данила
2020/2021

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри управління та адміністрування

Протокол № 2 від 2 вересня 2020 р.

Розробник: Івашків Т.С., к.е.н., доц. управління та адміністрування

Дні занять: понеділок – 10⁰⁰, ауд. 201,; середа – 12⁰⁰, ауд. 201.

Консультації: четвер – 13³⁰, ауд. 201

Керівник курсу к.е.н., доц. Івашків Т.С.,

Контактна інформація taras.ivashkiv@iful.edu.ua

Посилання на сайт: <https://iful.edu.ua/navchannya/bakalavr/pidpriumnystvo-torgivlya-ta-birzhovadiyalnost>

**Лист оновлення та перезатвердження силябусу
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми

Загальна інформація про дисципліну.

Курс “Історія економіки та економічної думки” – один із перших, який вивчають майбутні економісти, фінансисти, менеджери. Він формує систему знань про основні етапи і напрями розвитку економічної думки, передумови та закономірності еволюції світової економічної науки, економічні концепції головних шкіл і напрямів економічної думки.

Знання історії економічної думки важливе для оволодіння культурою економічного мислення, для творчого сприйняття й використання економічної теорії, для подальшого розвитку економічної науки.

Історія економічної думки виконує такі важливі функції: формування і розвиток економічного мислення; пізнання поступального процесу еволюції економічної науки; засвоєння економічних категорій, законів і принципів у їх історичних змінах; творче оволодіння економічними науками; виявлення правильних теоретичних і практичних орієнтирів на основі вивчення альтернативних економічних поглядів.

Пропонований курс з історії економіки та економічної думки забезпечений навчально-методичними матеріалами для вивчення даної дисципліни

Місце дисципліни освітній програмі. Історія економіки та економічної думки започатковує цикл теоретико-економічних дисциплін, які є основою професійних навичок фахівців з економіки. Вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни як економіка у школі. Історія економіки та економічної думки є базовою дисципліною навчального плану і слугує ґрунтом для вивчення наступних економічних дисциплін: «Економічна теорія», «Політекономія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Підприємницька діяльність», «Менеджмент», «Маркетинг», «Бухгалтерський облік», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Інвестування».

Цілі та зміст.

Основними завданнями вивчення дисципліни Історія економіки та економічної думки є: вивчення ключових положень базових економічних теорій, ідей щодо ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики та регулювання економіки, набуття вмінь аналізувати основні ідеї економістів усіх часів, щодо функціонування економічних законів і процесів.

Результати навчання та їх співвідношення із програмними результатами навчання.

В результаті вивчення курсу Історія економіки та економічної думки студенти повинні знати: господарські форми економіки країн світу; генезис економіки на різних етапах розвитку суспільства; економічний розвиток України; проблеми історичного процесу виникнення, розвитку і зміни економічних ідей і поглядів; закономірності та особливості формування економічної теорії; внутрішню логіку, взаємозв'язок економічних категорій, законів, концепцій; вплив історико-економічних ситуацій на формування теоретичних основ політичної економії. суть економічних вчень економістів різних етапів розвитку. Вміти: оцінювати можливості економічного розвитку окремих країн в різних епохах; встановлювати причини нерівномірного економічного розвитку різних країн світу; прогнозувати можливості економічного розвитку різних країн світу при використанні ними тієї чи іншої моделі господарювання; вільно орієнтуватися в проблемах історії економічних вчень; ефективно використовувати отримані навички з ціллю дослідження об'єктивних законів розвитку світової та вітчизняної економіки; виробити творчий підхід при обґрунтуванні послідуочій реалізації альтернативних господарчих рішень; об'єктивно оцінювати теорії, рекомендації, висновки. Мати уявлення: про методи аналізу реальних економічних процесів; щодо аналізу суспільних процесів на мікро-, макро- і глобальному рівнях.

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки» є формування у студентів з історичної ретроспективи глобального економічного мислення, формування власного бачення механізму реалізації основних економічних законів на рівні економіки держави чи діяльності економічних агентів як єдиного цілого.

**Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення
навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	<i>Вміти аналізувати економічні явища та процеси для прийняття раціональних рішень.</i>
ЗК3	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	<i>Вміти працювати зі статистичними та інформаційними базами даних, а також законодавчими актами, які врегульовують економічні відносини.</i>
ФК1	Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.	<i>Вміти застосовувати набуті теоретичні знання для аналізу економічних відносин між людьми у сфері фінансів, банківської справи та страхування</i>
ФК3	Розуміння форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин.	<i>Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для організації різних напрямів діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</i>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1	
Семестр	2	
Кількість кредитів ECTS	3	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	16 год.
	семінари, практичні	14 год.
	лабораторні	-
Самостійна робота		30 год
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи		1:1
Форма підсумкового контролю	екзамен	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Економіка 10, 11 клас	Мікроекономіка
	Макроекономіка
	Економіка підприємства
	Економічна теорія
	Статистика
	Менеджмент
	Маркетинг
	Бухгалтерський облік
	Фінанси

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки.

Предмет історії економіки та економічної думки. Теоретико-методологічні засади історії економіки та економічної думки. Основні етапи розвитку економічної науки. Мета і завдання курсу історії економіки та економічної думки.

Тема 2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.

Періодизація та основні риси господарства первісного суспільства. Господарство та соціально-економічні відносини у країнах Стародавнього Сходу. Економічні причини розквіту та занепаду країн античного світу. Основні риси та періодизація феодального господарства.

Тема 3. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н. е. - V ст. н. е.).

Передумови виникнення та розвитку економічної думки Стародавнього світу. Економічна думка в країнах Стародавнього Сходу. Економічна думка Стародавнього Єгипту і Месопотамії. Економічна думка Стародавньої Індії. Економічна думка Стародавнього Китаю. Антична економічна думка. Економічна думка Стародавньої Греції і Риму.

Тема 4. Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя (V-XV ст.).

Історичні передумови виникнення та особливості економічної думки доби феодалізму. Економічна думка середньовічного Китаю. Економічна думка арабських країн, економічні ідеї Ібн Хальдуна. Економічні ідеї раннього середньовіччя. Економічна думка класичного середньовіччя. Економічна думка Росії та України часів середньовіччя. Меркантилізм та основні етапи його розвитку. Економічна думка пізнього середньовіччя.

Тема 5. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.).

Історичні передумови виникнення і загальна характеристика класичної політичної економії. Зародження ідей класичної школи у працях Уільяма Петті та П'єра Буагільбера. Економічне вчення фізіократичної школи у Франції. Розквіт класичної школи: А. Сміт і його економічна система. Економічні погляди А. Сміта на сутність і джерела багатства, теорії вартості, капіталу і доходів.

Тема 6. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII - перша половина XIX ст.).

Розвиток ідей класичної школи в Англії (Т. Р. Мальтус, Д. Рікардо). Розвиток ідей класичної школи у Франції (Ж. Б. Сей, С. Сісмонді). Завершальний етап розвитку класичної політичної економії. Соціально-економічне вчення утопічного соціалізму. Економічні ідеї історичної школи в Німеччині. Економічні та історичні передумови виникнення марксистського економічного вчення. Система економічних поглядів К. Маркса.

Тема 7. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX - перша половина XXст.)

Виникнення і сутність ревізіонізму. Соціал-демократичні економічні концепції. Економічні дослідження нової історичної школи у Німеччині. Виникнення та сутність маржиналізму. Австрійська школа граничної корисності. Формування неокласичної економічної теорії. Кембриджська та американська школи. Становлення математичної школи в економічній теорії.

Тема 8. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.).

Економічний розвиток України після скасування кріпацтва до першої світової війни. Розвиток економічної науки в Україні у 50 – 90 ті роки XIX ст.. І. Вернадський, М. Бунге, А. Антонович, Д. Піхно. Поширення економічних марксистських ідей. С. Подолінський, Г. Цехановський, М. Коссовський, М. Зібер. Економічні погляди М. Туган – Барановського та Є. Слуцького.

Тема 9. Господарство та економічна думка в період державно – монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.).

Становлення та розвиток монополістичного капіталізму в провідних країнах світу (перша половина XX ст.). Економічне вчення Дж. М. Кейнса. Еволюція кейнсіанства. Ідейно – теоретичні основи інституціоналізму. Основні напрями раннього інституціоналізму. Т. Веблен, Дж. Коммонс, У. Мітчелл. Вчення Й. Шумпетера: теорія підприємництва і теорія ефективної конкуренції. Теорія монополістичної конкуренції Е. Чемберліна. Теорія недосконалої конкуренції Дж. Робінсон. Неокласичні теорії економічного зростання. Економічний лібералізм. Неоліберальні концепції державного регулювання економіки.

Тема 10. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково – технічної революції (друга половина

Економічний розвиток провідних країн світу в другій половині XX ст.. Неокласичний синтез. Неоінституціоналізм. Дж. Гелбрейт, Р. Коуз. Теорії трансформації капіталізму. Теорії “індустріального суспільства”. Концепції футурології. Економічні концепції монетаристів. М. Фрідмен. Теорії “економіки пропозиції” та “раціональних очікувань”.

Тема 11. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно – технологічної революції (кінець XX – початок XXI ст.).

Досвід застосування неокласичних моделей в економіці різних країн. Соціал – реформістські моделі економічного розвитку. Сучасний соціал – реформізм.

Тема 12. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці.

Основні тенденції економічного розвитку України у повоєнний період до кінця 80 – х рр. XX ст. Основні етапи становлення й розвитку економічної науки в СРСР. Економічні дискусії 20 – 30 - х років. Розвиток радянської економічної науки в 30 – 90 – рр.. Розвиток економічної теорії в Україні в радянський період.

Тема 13. Формування засад ринкового господарства в Україні (90 – ті роки XX ст.).

Основні тенденції економічного розвитку України в перехідний період від тоталітарної до ринкової економіки. Особливості реформування економіки України. Розвиток економічної теорії в сучасній Україні.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні, лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни «Історія економіки та економічної думки»:

- на семінарських заняття оцінюється участь в обговоренні, вирішенні ситуаційних завдань та розв'язуванні практичних та ситуаційних задач;
- на семінарському занятті може проводитися письмове опитування у вигляді тестових завдань з однією правильною відповіддю із чотирьох можливих;
- на практичних заняттях студенти розв'язують задачі на основі опрацьованих статистичних даних, складають плани та формують прості економічні моделі;
- проміжний контроль має на меті оцінку результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни. Цей вид контролю проводиться у формі контрольної роботи у вигляді розкриття теоретичного питання, тестових завдань з множинним вибором та розв'язання задач.

Кількість контрольних (тестів) з кожної навчальної дисципліни визначається робочим навчальним планом і залежить від обсягу кредитів за даною дисципліною; кількості годин, відведених на семінарські, практичні, лабораторні заняття; кількості логічно завершених частин дисципліни; форми семестрового контролю.

Поточне оцінювання студента університету з навчальної дисципліни на семінарських заняттях здійснюється за чотирьох бальною шкалою, де «2» - незадовільно; «3» - задовільно; «4» - добре; «5» - відмінно.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних і лабораторних занять проводиться за такими критеріями:

- глибина знань навчального матеріалу з навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння застосовувати теоретичні знання під час розв'язання практичних завдань: при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;
- застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань;
- логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;
- самостійність виконання роботи;
- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- грамотність подачі матеріалу;
- оформлення роботи.

Студенти повинні мати позитивні оцінки не менше, ніж за 40% проведених семінарських, практичних чи лабораторних занять.

Критеріями оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими

розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. Усі студенти зобов'язані до екзамену(заліку) відпрацювати всі пропущені семінарські, практичні чи лабораторні заняття.

Підсумковий контроль проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС. Питання, що виносяться на екзамен у вигляді тестів охоплюють програму дисципліни і передбачають визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей. Тривалість екзамену 20 хв, впродовж яких студенти мають дати відповідь на 30 питань: 20 – I рівня; 7 – II і 3 – III.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами тестування, дорівнює або перевищує 60.

Шкала оцінювання знань студентів: національна та ECTS

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
83-89 балів	4 «дуже добре»	B
76-82 балів	4 «добре»	C
68-75 бали	3 «задовільно»	D
60-67 бали	3 «достатньо»	E
35-59 бали	2 «незадовільно»	F
1-34 бали	2 «неприйнятно»	FX

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовуються такі методи навчання, як лекції з елементами бесіди, малювання графіків та моделей, ілюстрація, вирішення проблемних ситуацій, навчальна дискусія, практичні заняття, розв'язання задач, тестування.

Для перевірки рівня засвоєння студентами знань, сформованості вмінь і навичок використовуються такі методи контролю і самоконтролю.

- 1) методи усного контролю (бесіда, розповідь, роз'яснення, усне опитування);
- 2) тестових завдань;
- 3) ситуаційних та аналітичних завдань;
- 4) презентацій і виступів на наукових заходах;
- 5) підсумкового екзамену у тестовій формі.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Відпрацювання незадовільних оцінок, отриманих студентом на навчальному занятті є обов'язковим. Відпрацювання пропущених занять проводиться згідно з графіку прийому відпрацювань затвердженого завідувачем кафедри. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані до початку сесії. Відпрацювання пропущених лекцій проводиться шляхом надання студентом розширеного конспекту або реферату за темою лекції. Відпрацювання семінарських занять проводиться у формі усної співбесіди з викладачем або написання письмової роботи. Після відпрацювання студентами пропущених занять викладач фіксує результат в журналі прийому відробок та академічному журналі.

Якщо студент бере участь у міжнародній або внутрішній програмі академічної мобільності, отримує індивідуальний навчальний план, який враховує фактичне виконання ним індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років. Якщо дисципліна не була перезарахована, відпрацювання пропущених занять здійснюється студентом впродовж семестру після повернення із навчання.

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання.

Якість освітнього процесу забезпечується за допомогою дотримання принципів академічної доброчесності. Відповідно до статті 42 Закону України «Про освіту»: академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. В основі академічної доброчесності лежить чесність, довіра, порядність у виконанні своїх обов'язків, справедливість, повага та відповідальність.

Академічна доброчесність покликана боротися із

- плагіатом як актом шахрайства в студентських роботах, наукових статтях та тезах;
- фабрикацією та фальсифікацією результатів наукових досліджень;
- обманом, списуванням,
- використання непередбачених навчальним процесом допоміжних матеріалів та технічних засобів.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження навчального курсу;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, що здобувають загальну середню освіту).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Аристотель. Сочинения: В 4 т. / Аристотель. – М.: Мысль, 1983.
2. Артхашастра или Наука политики. – М.: Изд-во АН СССР, 1959.
3. Бастиа Ф. Экономические софизмы. Пер. с фр. / Ф. Бастиа. – М.: ООО «Социум», 2002.
4. Белоусов В.М., Ершова Т.В. История экономических учений: Учебное пособие / В.М. Белоусов, Т.В. Ершова. – Ростов: «Феникс», 1999.
5. Бем-Баверк Е. Капитал и прибыль. История и критика теории процента на капитал / Е. Бем-Баверк. – СПб., 1909.
6. Бем-Баверк Е. Основания политической экономии // Австрийская школа в политической экономии: Сборник / К. Менгер, Е. Бем-Баверк, Ф. Визер. – М.: Экономика, 1992.
7. Бем-Баверк Е. Основы теории ценности хозяйственных благ / Е. Бем-Баверк. – М., 1903.
8. Блауг М. Економічна теорія в ретроспективі. Пер. з англ. / М. Блауг. – К.: Вид-во Соломії Павличко, „Основи“, 2001.
9. Бьюкенен Дж. М. Конституция экономической политики / Дж. М. Бьюкенен // Вопросы экономики. – 1994. – №6. – С. 104-113.
10. Бьюкенен Дж. М. Политическая экономия государства благосостояния / Дж. М. Бьюкенен // МЭиМО. – 1996. – №5.
11. Бьюкенен Дж. М. Сочинения / Дж. М. Бьюкенен. – М.: Госурус-Альфа, 1997. (Нобелевские лауреаты по экономике).
12. Вальрас Л. Элементы чистой политической экономии, 1874 / Л. Вальрас // 25 ключевых книг по экономике. – Изд-во «Урал-LTD», 1999.
13. Вахненко Т. Державний борг України: поточний стан і ризику / Т. Вахненко // Економіка України. – 2008. – №7. – С. 37-46.
112625908. Веблен Т. Теория праздного класса. Пер. с англ. / Т. Веблен. – М.: Прогресс, 1984.
112625909. Визер Ф. Основания политической экономии // Австрийская школа в политической экономии: Сборник / К. Менгер, Е. Бем-Баверк, Ф. Визер – М.: Экономика, 1992. – С. 427-488.
16. Вільямсон О. Е. Економічні інституції капіталізму: Фірми, маркетинг, укладання контрактів / О. Е. Вільямсом. – К.: АртЕк, 2001.
17. Воробйова Л. Формування наукових шкіл. Українська школа фізичної економії / Л. Воробйова // Економіка України. – 2008. – №5. – С. 66-76.
18. Гальчинський А. Економічна наука: проблеми методологічного оновлення / А. Гальчинський // Економіка України. – 2007. – № 3. – С. 4-13.
19. Гейтс Б. Бизнес со скоростью мысли. - 2-е изд., испр. / Б. Гейтс. – М.: ЭКСМО-Пресс, 2001.
20. Гобсон Дж. А. Эволюция современного капитализма / Дж. А. Гобсон. – СПб., 1898.
21. Гэлбрейт Дж. К. // 25 ключевых книг по экономике / Дж. К. Гэлбрейт. – Изд-во «Урал LTD», 1999.
22. Гэлбрейт Дж. К. Новое индустриальное общество: Пер. с англ. / Дж. К. Гэлбрейт. – М.: Прогресс, 1969.
23. Гэлбрейт Дж. К. Экономические теории и цели общества: Пер. с англ. / Дж. К. Гэлбрейт. – М.: Прогресс, 1976.
24. Гражевська Н. Забезпечення конкурентно-спроможності національної економіки в глобальному постіндустріальному вимірі / Н. Гражевська // Економіка України. – 2008. – №9. – С. 54-63.
- Джевонс В. С. Политическая экономия: Пер. с англ. – СПб., 1905.
25. Історія економічних учень: Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004.
26. Законы Ману. Пер. С, Д. Эльмановича. – М.: Изд-во восточной литературы, 1960.
27. Злупко С. М. Історія економічної теорії: Підручник / С.М. Злупко. – Київ: „Знання“, 2005.
28. Зомбарт В. Буржуа: Пер. с нем. / В. Зомбарт. – М.: Наука, 1994.
29. Катон, Варрон, Колумелла, Плиний. О сельском хозяйстве. – М., 1957.
30. Каутский К. Демократия и социализм / К. Каутский. – М. Знание, 1991.

31. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег / Дж. М. Кейнс. – М., 2002.
32. Кене Ф. Избранные экономические произведения / Ф. Кене. – М.: Соцэкгиз, 1960.
33. Кларк Дж.Б. Распределение богатства. Пер. с англ. / Дж.Б. Кларк. – М.: Экономика, 1992.
34. Классики кейнсианства: Р. Харрод, Э. Хансен В 2-х тт. – М.: Экономика, 1997.
35. Конфуций. Лунь юй. Изречения. – М., 2003.
36. Коран. /Пер. и комментарии И.Ю. Крачковского. – М.: Наука, 1986
37. Костюк В. Н. История экономических учений / В.Н. Костюк. – М.: Центр, 1998.
38. Ксенофонт Афинский. Сократические сочинения / А. Ксенофонт. – М., 1935.
39. Кондратьев Н. Д. Основные проблемы экономической статистики и экономической динамики: Предварительный эскиз / Н.Д. Кондратьев. – М.: Наука, 1991.
40. Коуз Р. Фирма, рынок и право: Пер с англ. / Р. Коуз. – М.: Дело ЛТД, 1993.
41. Коуз Р. Г. Природа фирмы / Р.Г. Коуз // Теория фирмы / Под ред. В. М. Гальперина. – СПб.: Экон. шк., 1995.
42. Кэри Г.Ч. Руководство к социальной науке / Г.Ч. Кэри. – СПб, 1869.
43. Лісовицький В. М. Історія економічних вчень: Навчальний посібник / В. М. Лісовицький. – Київ: „Центр навчальної літератури“, 2004.
44. Леонтьев В. В. Экономическое эссе / В.В. Леонтьев. – М.: Политиздат, 1990.
45. Лист Ф. Национальная система политической экономии / Ф. Лист // 25 ключевых книг по экономике – Изд-во „Урал»LTD“, 1999
46. Мазурок П. П. Історія економічних учень у запитаннях і відповідях: Навчальний посібник / П.П. Мазурок. – К., Знання, 2004.
47. Мальтус Т. Опыт о законе народонаселения / Т. Мальтус // Антология экономической классики: В 2 т. Т. 2 – М., 1993.
48. Маркс К. Капітал. Критика політичної економії / К. Маркс. – К. – Вид-цтво політичної літератури України, 1982.
49. Маршалл А. Принципы экономической науки: В 3 т. – Т. 1. / А. Маршалл. – М.: Прогресс, 1993,
50. Менгер К. Основания политической экономии // Австрийская школа в политической экономии. Сборник / К. Менгер, Е. Бем-Баверк, Ф. Вюер. – М.: Экономика, 1992.
51. Милль Дж. С. Основы политической экономии и некоторые аспекты их приложения к социальной философии. В 3 т. / Дж. С. Милль. – М. Прогресс, 1980
52. Митчелл У. Экономические циклы. Проблема и её остановки / У. Митчелл. – М., Л.: Госиздат, 1930.
53. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / Д. Норт. – К.: Основи, 2000.
54. Ойкен В. Основы национальной экономики / В. Ойкен. – М.: Экономика, 1996.
55. Парето В. Учебник политической экономии, 1906 / В. Парето // 25 ключевых книг по экономике. – Изд-во «Урал-LTD», 1999.
56. Петти В. Экономические и статистические работы / В. Петти. – М.: Ссцэкгиз, 1940.
57. Пигу А. Экономическая теория благосостояния Пер. с англ/ В 2 т. / А. Пигу. – М.: Прогресс, 1985.
58. Попова В. Конкурентно-спроможність економіки України: джерела формування та соціальні наслідки / В. Попова // Економіка України. – 2008. – №8. – С. 4-13.
59. Прудон П. Ж. Что такое собственность? или исследование о принципе и власти / П.Ж. Прудон. – М.: Республика, 1998.
60. Прудон П. Ж. Французская демократия / П.Ж. Прудон. – СПб., 1867.
61. Пустовойт О. Ефективність моделі розвитку внутрішнього ринку України / О. Пустовойт // Економіка України. – 2008. – №5. – С. 24-36.
62. Рикардо Д. Начала политической экономии и налогового обложения. Соч. Т.І. / Д. Рикардо. – М.: Гос. Политиздат, 1955.
63. Робинсон Дж. Экономическая теория несовершенной конкуренции: Пер. с англ. / Дж. Робинсон. – М.: Прогресс, 1986.

64. Сей Ж.-Б. Трактат по политической экономии // Сей Ж.-Б. Трактат по политической экономии. – М.: Дело, 2000.
65. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли / Б.Селигмен. – М.: Прогресс, 1968.
66. Сисмонди С. Новые начала политической экономии, или о богатстве в его отношении к народонаселению / С. Сисмонди. – М.: Соцэкгиз, 1937.
67. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй: Переклад з англ. / А. Сміт. – К.: Port-Royal, 2001.
68. Сурин А. И. История экономики и экономических учений / А. И. Сурин. – М.: Финансы и статистика, 1998.
69. Тоффлер Э. Метаморфозы власти / Э. Тоффлер. – М.: Изд-во АСТ, 2001.
70. Тоффлер Э. Футурошок / Э. Тоффлер. – СПб.: Лань, 1997.
71. Туган-Барановский М. И. Основы политической экономии / М. И. Туган-Барановский. – М., 1998.
72. Тюрго А. Избранные экономические произведения / Пер. с фр. Л.М. Бродской и А.Н. Миклашевского / А. Тюрго. – М.: Соцэкгиз, 1961.
73. Фридмен М. Если бы деньги заговорили: Пер. с англ. / М. Фридмен. – М.: Дело, 1998.
74. Фридмен М. Количественная теория денег: Пер. с англ. / М. Фридмен. – М.: Эльф-прес, 1996.
75. Хайек Ф. Дорога к рабству / Ф. Хайек. – М., 1992.
76. Хайек Ф. Пагубная самонадеянность. Ошибки социализма / Ф. Хайек. – М.: Новости, 1992.
77. Хайек Ф. Право, законодательство та свобода. Нове викладення широких принципів справедливості та політичної економії: Пер. з англ.: В 3-х т. / Ф. Хайек. – К.: Сфера, 1999 - 2000.
78. Хансен Э. Экономические циклы и национальной доход / Э. Хансен. – М.: Экономика, 1996.
79. Харрод Р. Ф. К теории экономической динамики: Пер. с англ. / Р. Ф. Харрод. – М., 1959.
80. Хикс Дж. Р. Стоимость и капитал / Дж. Р. Хикс. – М.: Прогресс, 1993.
81. Ходзінський К. Г., Мазурок П. П. Економічна історія України та провідних країн світу. Навчальний посібник / К.Г. Ходзінський, П.П. Мазурок. – Львів, 2006.
82. Хрестоматия по истории Древнего Востока: В 2 ч. – М.: Высшая школа, 1980.
83. Шмоллер Г. Народное хозяйство, наука о народном хозяйстве и ее методы: Пер. с нем. / Г.Шмоллер. – Изд-во М. и О. Сабашниковых, 1897.
84. Шумпетер И. История экономического анализа: В 3 т. / И. Шумпетер. – СПб.: Экон. шк., 2001.
85. Шумпетер Й. Капіталізм, соціалізм і демократія / Й. Шумпетер. –К.: Основи, 1995.
86. Юхименко П. І., Леоненко П. М. Історія економічних учень: Навч. Посіб. / П.І. Юхименко, П.М. Леоненко. – К.: Знання – Прес, 2001.
87. Эрхард Л. Благополучие для всех / Л.Эрхард. – М.: Дело, 2001.

Додаткова література

1. Агапова И.И. История экономических учений. Учебное пособие / Агапова. – М.: «Экономист», 2004.
2. Аникин А.В. Адам Смит / А.В. Аникин. – М.: Молодая гвардия, 1968.
3. Аникин А.В. Люди науки / А.В. Аникин. – М., 1995.
4. Аникин А.В. Уильям Петти / А.В. Аникин. – М.: Экономика, 1986.
5. Аникин А.В. Юность науки. Жизнь и идеи мыслителей-экономистов до Маркса. Издание 2-е, доп. и переработ. / А.В. Аникин. – М.: Политиздат, 1975.
6. Афанасьев В.С. Давид Рикардо / В.С. Афанасьев. – М.: Экономика, 1988.
7. Ахметов А. Г. История экономических учений. Курс лекций. Учебное пособие / А. Г. Ахметов. – М., 2001.
8. Бартенев С. А. История экономических учений / С. А. Бартенев. – М., 2003.
9. Всемирная история экономической мысли: В 6 т. – М., 1987 - 1989.
10. Гайдай Т. В. Курс „Історія економічних вчень”: Навчальний посібник / Т.В. Гайдай.– К., 2002.

11. Гринчуцький В., Радіонова Л. Економічна історія зарубіжних країн. Курс лекцій / В. Гринчуцький, Л. Радіонова. – Тернопіль: "Підручники та посібники", 2003.
12. Данилишин Б., Веклич О. Україна в міжнародних рейтингах сталого розвитку / Б. Данилишин, О. Веклич // Економіка України. – 2008. – №7. – С. 13-23.
13. Дерев'янкін Т. Історичні особливості формування вітчизняного ринкового господарства (друга половина ХІХ – початок ХХст.) / Т. Дерев'янкін // Економіка України. – 2007. – № 11. – С. 44-56.
14. Довбенко М. В. Видатні незнайомці: наукові ідеї, здобутки та життя економістів - лауреатів Нобелівської премії / М.В. Довбенко. – К., 2000.
15. Довбенко М. Теорія раціональних очікувань / М. Довбенко // Економіка України. – 2008. – №6. – С. 88-93.
16. Довбенко М. В. Сучасна економічна теорія (Економічна нобелелогія): Навчальний посібник / М.В. Довбенко. – К., 2005.
17. Доу Ш. Математика в економічній теорії: історичний і методологічний аналіз / Ш. Доу // Вопросы экономики. – 2006. – № 7.
18. Економічна енциклопедія: У трьох томах. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.). – К.: Видавничий центр „Академія”, 2000 - 2002.
19. Запатріна І. Формування національних проєктів: зарубіжний досвід і можливості для України / І. Запатріна // Економіка України. – 2008. – № 1. – С. 72-83.
20. История экономических учений: (современный этап). Учебник / Под общ. ред. А. Г. Худокормова. – М.: ИНФРА-М., 1999.
21. История экономических учений: Учебное пособие. Под ред. В. Автономова, О. Ананьина, Н. Макашевой. – М., 2000.
22. Кір'ян Т. Людський капітал в історії економічної думки / Т. Кір'ян // Економіка України. – 2008. – №9. – С.64-74.
23. Кліяненко Б., Гречана С. Використання моделі німецького бюджетного федералізму в Україні / Б. Кліяненко, С. Гречана // Економіка України. – 2008. – №6. –С. 48-57.
24. Ковальчук В. М., Сарай М. І. Ретроспектива світової економічної думки: Навчальний посібник з історії економічних вчень / В.М. Ковальчук, М.І. – Тернопіль, 2006.
25. Корнійчук Л. Економічне зростання і сталий розвиток / Л. Корнійчук // Економічна думка. – 2008. – №4. – С. 82-90.
26. Корнійчук Л. Економічне зростання і сталий розвиток / Л. Корнійчук // Економічна думка. – 2008. – №3. – С. 84-91.
27. Кушнір В.С. Історія економічних вчень: Навчальний посібник / В.С. Кушнір.– Харків, 2004. – 208 с.
28. Масловська Л. До питання оцінки передумов інтеграції України в ЄС / Л. Масловська // Економіка України. – 2008. – №6. – С. 72-79.
29. Майбурд Е.М. Введение в историю экономической мысли. От пророков до профессоров / Е.М. Майбурд. – М., 1996.
30. Мочерний С. В., Довженко М. В. Історія економічних вчень (Сучасна економічна думка). Навчальний посібник / С.В. Мочерний, М.В. Довженко. – Львів, 2005.
31. Неиши Т. История экономической теории: Учебник: Пер. с англ. / Т. Неиши. – М.: АО «Аспект Пресс», 1995.
32. Оскольський В. Про перспективи становлення конкурентноспроможної регіональної економіки / В. Оскольський // Економіка України. – 2007. – № 12. – С. 4-11.
33. Розмаринский И. Посткейнсианская макроэкономика: Основные аспекты / И. Розмаринский // Вопросы экономики. – 2006. – № 5. – С. 19 - 31.
34. Савченко А., Семенова Ю. Інфляційне таргетування: проблеми та перспективи його запровадження в Україні / А. Савченко, Ю. Семенова // Економіка України. – 2008. – №7. – С. 46-56.
35. Саблук П., Пріб К. Процеси міжнародного руху капіталів та участь у них України / П. Саблук, К. Пріб // Економіка України. – 2008. – №8. – С. 56-68.

36. Сторонянська І., Шульц С. Міжрегіональна інтеграція в Україні. Інститут регіональних досліджень НАН України / І. Сторонянська, С. Шульц. – Львів, 2007. – 292с.
37. Титова Н.Е. История экономических учений: Курс лекций / Н.Е. Титова. – М., 1997.
38. Чухно А. Й. Шумпетер – засновник еволюційної економічної теорії / А. Й. Чухно // Економіка України. – 2007. – № 7. – С. 64-73.
39. Чухно А. Науково-технічний розвиток як об'єкт дослідження еволюційної економічної теорії / А. Чухно // Економіка України. – 2008. – № 1. – С. 12-22.
40. Чухно А. Інституціоналізм: теорія, методологія, значення / А. Чухно // Економіка України. – 2008. – №6. – С. 4-14.
41. Чухно А. Інституціоналізм: теорія, методологія, значення / А. Чухно // Економіка України. – 2008. – №7. – С. 4-13.
42. Шпанко А. Про сутність поняття «стратегічна конкурентно-спроможність» / А. Шпанко // Економіка України. – 2007. – № 6. – С. 45-49.
43. Усоскин В. М. Денежный мир Милтона Фридмена / В.М. Усоскин. – М.: Мысль, 1989.
44. Ядгоров Я.С. История экономических учений. Учебник / Я.С. Ядгоров. – М., 1999.
45. Якубовський М., В. Щукін. Інфраструктура – фактор прискорення інноваційного розвитку промисловості / М. Якубовський, В. Щукін // Економіка України. – 2007. – № 2. – С. 27-38.

Інтернет ресурси

1. Історія економічних вчень Навчальний посібник URL: https://economics.opu.ua/files/scientific-base/monogr/Parmakli-Filipova-Dobryanska_History_of_economic_thought.pdf
2. Історія економічних вчень[текст] : підручник / за ред. Тарасевича В. М., ПетруніЮ. Є. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 352 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Petrunia_Yurii/Istoriia_ekonomichnykh_vchen.pdf?PHPSESSID=66c5d6e6fd1548c71ff7e02e3079cd65
3. Історія економічних вчень: Навчальний посібник / за ред. В. В. Кириленка. – Тернопіль: „Економічна думка”, 2007. – 233 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/498/1/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC.%20%D0%B2%D1%87%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf>
4. Базилевич В.Д., Гражевська Н.І., Гайдай Т.В., Леоненко П. М., Нестеренко А. П. Історія економічних вчень. Навчальний посібник / К.: Знання, 2004.- 1300 с. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-84.html>